

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 470/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti JA-PaG, s. r. o., Družstevná 6795/1A, Šaľa, zastúpenej advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátska kancelária, Jarmočná 2264/3, Šaľa, vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 5 Cb 45/2012 z 11. decembra 2013 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21 Cob 45/2014 z 21. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti JA-PaG, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2015 doručená sťažnosť spoločnosti JA-PaG, s. r. o., Družstevná 6795/1A, Šaľa (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 141 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 45/2012 a jeho rozsudkom z 11. decembra 2013 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 21 Cob 45/2014 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vystupovala ako žalobkyňa v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 5 Cb 45/2012 o zaplatenie 6 555,32 € s príslušenstvom. Okresný súd v uvedenej veci sťažovateľky rozhodol rozsudkom z 11. decembra 2013 tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľka proti označenému rozsudku okresného súdu podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu skutkovo a právne argumentuje v neprospech právnych záverov okresného súdu a krajského súdu v uvedenej veci a tvrdí, že jej vec bola nesprávne právne posúdená prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namieta, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedal ústavne konformnú odpoveď na jej odvolacie námietky, preto vyslovuje domnienku, že postupom a označenými rozhodnutiami vo veci konajúcich súdov došlo k porušeniu jej označených práv.

Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla rozhodnúť nálezom, v ktorom ústavný súd vysloví porušenie jej označených práv postupom okresného súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 5 Cb 45/2012 a jeho označeným rozsudkom, ako aj postupom krajského súdu a jeho napadnutým rozsudkom, označený rozsudok okresného súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd v súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv postupom a rozsudkom okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať rozsudok

okresného súdu a ani jeho predchádzajúci postup, keďže ho už meritórne preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom odmietnutia návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd vzhľadom na charakter námietok sťažovateľky v úvode konštatuje, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho

pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Vychádzajúc z uvedeného ďalej konštatuje, že námietky sťažovateľky, ktoré smerujú k nesprávnemu právnemu posúdeniu jej nároku postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorého odôvodnenie považuje za nedostatočné, arbitrárne a také, ktoré nedáva odpoveď na jej zásadne námietky uplatnené v odvolaní, nemajú ústavnoprávny charakter.

Ústavný súd napriek uvedenému po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu vrátane sťažovateľkou prezentovaných nosných úvah konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatne pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z rozhodujúcich skutočností. V okolnostiach posudzovanej veci krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku uviedol, že *«pre posúdenie uplatneného nároku žalobcu (sťažovateľky, pozn.) nebolo relevantnou skutočnosť, že žalovaná pri zabezpečení žalobcom objednaných leteník konala na základe zmluvy o obchodnom zastúpení uzatvorenej s vedľajším účastníkom, ako ani otázka vedomosti či nevedomosti žalobcu o tejto skutočnosti.*

Letenky samotné nie sú tovarom v pravom zmysle tohto slova, preto právny vzťah účastníkov nemôže byť založený kúpnu zmluvou, tak, ako ho v priebehu konania žalobca

identifikoval. Ide o formu cestovného lístka v osobitnom druhu dopravy, doklad o existencii inej zmluvy – zmluvy o preprave osôb v zmysle § 760 a nasl. Obč. zák., podrobnejšiu úpravu ktorej obsahujú príslušné prepravné poriadky a ktorú aj takýmto neformálnym spôsobom – „kúpou“ letenky uzaviera cestujúci s leteckým dopravcom.

Žalovaná leteckým dopravcom zjavne nie je a požiadavka žalobcu voči nej ani nesmerovala k realizácii prepravy, preto jeho prípadné očakávania, že nie je sprostredkovateľkou, ale priamo poskytuje službu, o ktorú v skutočnosti kúpou letenky prejavil záujem a ktorú aj zaplatil – prepravu osôb lietadlom, nie sú legitímne a nemožno im v súvislosti s posudzovaním daného právneho vzťahu a v konaní uplatneného nároku priznať akúkoľvek relevantnosť.

Pokiaľ preto súd prvého stupňa nárok žalobcu, ktorého skutkovým základom je nevykonanie zaplatenej prepravy, nie nezabezpečenie leteníek žalovanou, ako nedôvodný zamietol, rozhodol vecne správne...».

Tieto úvahy krajského súdu sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnutý rozsudok krajského súdu náležite odôvodnený.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou prezentované tvrdenia, jeho úsudky a ním predstretý právny záver, ku ktorému v primerane podrobnej argumentácii zdôvodnil svoje úvahy opierajúc sa rozhodné skutočnosti relevantné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku. Ústavný súd sa teda z obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že v tomto ohľade sťažovateľka dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti jej právnej veci, závery krajského súdu sú logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03).

Ústavný súd zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva neskúma, či dôvody uvedené v rozhodnutí sú vecne správne (VandeHurk c. Holandsko z 19. 4. 1994, séria A, č. 229, bod 61, správa Európskej komisie pre ľudské práva vo veci Fouquet c. Francúzsko, recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutého rozsudku krajského súdu prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné napadnuté rozhodnutie krajského súdu hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

V súvislosti so sťažovateľkou deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

Na podporu svojich záverov ústavný súd poukazuje aj na to, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov

a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Rovnako EŠLP judikoval, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (GarcíaRuiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra EŠLP však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v rámci predbežného prerokovania veci dospel k záveru o nedostatku relevantnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a označeným základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sťažovateľka namietala aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na už prezentovaný záver ústavného súdu, ktorý nepovažoval právny názor krajského súdu za arbitrárny, svojvoľný a jeho napadnutý rozsudok za taký, ktorý by popieral účel a zmysel právnej úpravy, nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označeného základného práva sťažovateľky hmotnej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a napadnutým rozsudkom krajského súdu a jeho postupom, preto aj túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a označeného rozsudku okresného súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016